

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci **žalobkyně: Jablonecká teplárenská a realitní, a.s.,** se sídlem Liberecká 120, Jablonec nad Nisou, zastoupená JUDr. Milošem Vorlem, advokátem se sídlem Moskevská 637/16, Liberec 4, proti **žalovanému: Krajský úřad Libereckého kraje,** se sídlem U Jezu 642/2a, Liberec 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2010, č. j. OÚPSŘ 353/2009-rozh., ve věci územního rozhodnutí a stavebního povolení, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 19. 10. 2010, č. j. 59 A 16/2010 - 66,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci (dále jen „krajský soud“) ze dne 19. 10. 2010, č. j. 59 A 16/2010 – 66, kterým byla jako nedůvodná dle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítnuta její žaloba proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí žalovaného.

Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku v návaznosti na žalobní námitky zdůraznil, že žalobu ve správním soudnictví nelze, mimo zákonem

stanovené výjimky, vznášet k ochraně veřejných subjektivních práv osoby odlišné od žalobce, ani k ochraně veřejného zájmu. Žalobní legitimace se odvíjí od předmětu řízení před správním orgánem a taktéž od toho, co založilo účastenství fyzické nebo právnické osoby v takovém řízení. Z tohoto pojetí, potvrzeného v rozhodnutí citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu, krajský soud při posuzování v žalobě vznesených námitek vycházel.

V územním a stavebním řízení jsou účastníci oprávněni vznášet námitky pouze v rozsahu vymezeném § 89 a § 114 stavebního zákona, kdy se nepřihlíží k námitkám, které nemají souvislost s jeho účastenstvím či jeho důvodem. Pokud tedy bylo účastenství stěžovatelky odvozeno od možnosti dotčení jejích práv, tak v mezích možného dotčení těchto práv jí taktéž příslušel výkon účastnických práv v daném řízení a ochrana jejích hmotných práv. Námitky, které byla stěžovatelka v územním a stavebním řízení oprávněna uplatnit se tak musely dotýkat těch jejích práv, jejichž ochrany se mohla v daném řízení dovolávat.

Krajský soud se ztotožnil se závěrem správních orgánů, dle kterého bylo účastenství stěžovatelky v územním a stavebním řízení týkajícím se stavby „STL plynovodu a přípojky pro skladovací halu ALKORA Jablonec nad Nisou“ založeno na možném dotčení věcného práva, tj. vlastnického práva k podzemnímu zařízení. Správní orgány uvedly, že předmětnou stavbou mohou být dotčena práva stěžovatelky k existujícímu podzemnímu zařízení, které může být dotčeno ochranným pásmem nového plynovodního zařízení s odkazem na ustanovení § 85 odst. 2 písm. b) a § 109 odst. 1 písm. e) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“). Povolovanou stavbou plynovodu dojde ke zkřížení zařízení pro rozvod tepla, které vlastní stěžovatelka, z tohoto titulu mohou být její vlastnická práva povolovanou stavbou dotčena.

Účastenství stěžovatelky v předmětném územním a stavebním řízení naopak nelze dovodit z žádného z ustanovení zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“).

Krajský soud dále dospěl k závěru, že žalobní námitky nesměřovaly k problematice křížení povolovaného plynovodu se zařízením pro rozvod tepla ve vlastnictví stěžovatelky. Z hlediska vzájemné dotčenosti těchto staveb pak konstatoval, že v řízení před správními orgány bylo předloženo vyjádření stěžovatelky ze dne 4. 2. 2009, v němž stěžovatelka stanovila podmínky pro práce související s prováděním stavby v ochranném pásmu jejího zařízení a tyto podmínky byly rovněž zahrnuty do rozhodnutí stavebního úřadu.

Stěžovatelka namítala porušení veřejného zájmu ve smyslu § 3 odst. 2 a § 2 odst. 2 písm. c) bod 3 energetického zákona, neboť skutečným záměrem stavebníka

je mimo jiné rozšíření stávajících kapacit zdrojů pro možnou změnu vytápění. Fakticky je tak stavba posuzována bez ohledu na celé území a v rozporu s účelem, který příslušné zákony sledují a současně výstavbou další potenciální kapacity pro výrobu tepelné energie dochází k ohrožení funkčnosti a provozuschopnosti celé soustavy pro rozvod tepelné energie ve vlastnictví stěžovatelky. Tyto důvody krajský soud označil za námitky uplatněné jednoznačně nad rámec oprávnění stěžovatelky vymezeného stavebním zákonem.

Územní i stavební řízení jsou řízeními zahajovanými na návrh, stavební úřad je v nich proto vázán obsahem žádosti. Pokud o změnu vytápění stavebník nepožádal, není zákonná opora pro vedení řízení o případné změně vytápění, případně aby z tohoto důvodu zamítl žádosti o územní rozhodnutí a stavební povolení předmětné stavby STL plynovodu. Dle krajského soudu se ze strany stěžovatelky jedná o spekulativní a nepodložená tvrzení. Netvrdí ani dotčení na věcném právu, které založilo její účastenství. Totéž lze konstatovat k námitce nerespektování energetické koncepce města Jablonec nad Nisou. Případný nesoulad energetické koncepce města Jablonec nad Nisou nemá žádnou spojitost s věcným právem stěžovatelky, jehož ochrany se v územním a stavebním řízení mohla dovolávat. Krajský soud zdůraznil, že smyslem účastenství je ochrana věcných práv a nikoliv ochrana podnikatelských záměrů a ekonomického zájmu stěžovatelky.

K dalším namítaným nezákonnostem krajský soud uvedl, že je stěžovatelka vznesla poprvé až v žalobě a nerespektovala tak ustanovení § 89 odst. 1 a § 112 odst. 1 stavebního zákona, navíc s nimi nespojila tvrzení o zásahu do svých práv. Totéž platí i o námitce tvrzeného nesprávného procesního postupu.

Krajský soud uzavřel, že napadené rozhodnutí nebylo shledáno nezákonným a netrpí ani vadami, pro které by je soud musel rušit z úřední povinnosti, a proto žalobu stěžovatelky jako nedůvodnou zamítl.

Proti rozsudku krajského soudu stěžovatelka podala kasační stížnost, jejíž důvody podřazuje pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Je přesvědčena, že namítala-li v rámci jak v řízení před správním orgánem, tak i v řízení před krajským soudem, ochranu veřejného zájmu týkajícího se ochrany soustavy centrálního zásobování teplem (dále též „CZT“), upozorňovala tak na potřebu hodnotit stavbu z pohledu budoucího vývoje, kdy potřeba plynu pro bižuterní výrobu je zcela mizivá vůči rozsahu povolované stavby. Z logiky věci bude přitom docházet ke změně způsobu vytápění, přičemž správní orgány nedostatečně posoudily předmětnou stavbu zejména s ohledem na ochranu ovzduší. Stěžovatelka těmito námitkami nereprezentovala pouze veřejný zájem, ale také své právo na vydání zákonného rozhodnutí, tj. rozhodnutí vzešlého z řádného procesu. Namítala-li stěžovatelka v rámci žalobních bodů ochranu veřejného zájmu, činila tak vždy v rozsahu jí zákonem přiznaných procesních oprávnění.

Stěžovatelka se domnívá, že úprava ustanovení § 114 stavebního zákona je protiústavní. Je přesvědčena, že má právo vznášet i námitky porušení veřejného zájmu, neboť pouze zákonné rozhodnutí jí zajišťuje, že nemůže být v budoucnu ohroženo její subjektivní veřejné právo. Správní orgány se tak mají zabývat např. i námitkou vznesenou v rozporu s § 114 stavebního zákona, neboť proces rozhodování musí být zákonný. Nepřihlédnutím k takové námitce je porušením ústavně zaručených práv. Čl. 36 odst. 2 Listiny umožňuje každému domáhat se zákonnosti správního rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak. Zákonnou úpravou obsaženou ve stavebním zákoně dochází k tomu, že účastník řízení je oprávněn podávat námitky pouze v zúženém rozsahu. Omezení účastníka řízení je navíc prohloubeno koncentrační zásadou stanovenou v § 89 odst. 1 a § 112 odst. 1 stavebného zákona. S ohledem na skutečnost, že soudní přezkum je vymezen k ochraně veřejných subjektivních práv, dochází tak v konečném důsledku k tomu, že posouzení zákonnosti rozhodnutí z pohledu veřejného zájmu probíhá jen v řízení před správním orgánem a k přezkumu této úvahy již fakticky nedochází. Tento postup odporuje dle stěžovatelky čl. 1 odst. 1 Ústavy a čl. 37 odst. 1 a odst. 2 Listiny.

V posuzované věci žádný z dotčených orgánů státní správy nezjišťoval veřejný zájem na ochraně CZT. Stěžovatelka přitom jako vlastník CZT provádí vysoké investice na pořízení, údržbu a opravy CZT, vše v rámci ochrany CZT ve veřejném zájmu. Nemá přitom ani možnost výběru smluvního partnera, jsou-li splněny předpoklady pro dodávku tepelné energie, je povinna ji dodávat. CZT proto požívá ochrany ve veřejném zájmu. Z logiky věci plyne, že zejména za použití teleologického výkladu energetického zákona přísluší stěžovatelce právo domáhat se ochrany veřejného zájmu – soustavy CZT jako atributu vlastnického práva stěžovatelky k této soustavě.

Dle stěžovatelky rovněž nebyl dostatečně zjištěn skutečný stav věci, pokud správní orgány neučinily žádná skutková zjištění týkající se kapacity povolované přípojky, která kapacitně mnohonásobně převyšuje skutečnou potřebu navrhovatele. Nic jim přitom nebránilo, aby povolovanou stavbu omezily podmínkami tak, aby byla skutečně dimenzována pro potřeby bižuterní výroby a nikoliv pro další možné užití volných kapacit. Tato námitka byla ze strany stěžovatelky vznášena k ochraně jejího vlastnického práva k předmětné soustavě CZT, přičemž nově povolovaná naddimenzovaná přípojka tak požívá větší ochrany, než by tomu bylo u přípojky v potřebném rozsahu.

Rozhodnutí krajského soudu považuje stěžovatelka za nepřezkoumatelné, neboť krajský soud se měl zabývat i dalšími námitkami uplatněnými v žalobě, které byly podány v intencích jejích původních námitek uplatněných ve stavebním řízení. Nejedná se tak o nerespektování ustanovení § 89 odst. 1 a § 112 odst. 1 stavebního zákona.

Stěžovatelka navrhla zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení. Zároveň navrhla, aby Nejvyšší správní soud ve smyslu čl. 95 odst. 2 Ústavy posoudil, zda ustanovení § 114 odst. 1 stavebního zákona je v souladu s ústavním pořádkem, věc předložil Ústavnímu soudu a řízení ve smyslu § 48 odst. 1 písm. a) s. ř. s. přerušil.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že správní orgány se námitkami stěžovatelky zabývaly v tom rozsahu, ve kterém jim to zákon umožňuje. Stěžovatelce přitom z žádného právního předpisu neplyne oprávnění být účastníkem řízení z titulu ochrany veřejného zájmu, ale pouze z titulu, pro který jí bylo účastenství přiznáno. Soud je povolán k ochraně práv žalobce, nejedná s však o všeobecnou soudní kontrolu zákonnosti rozhodnutí správního orgánu, což je zdůrazněno uplatňovanou dispoziční a koncentrační zásadou. Námitky uplatněné stěžovatelkou neměly žádnou spojitost s možným zkrácením jejích věcných práv vzhledem ke stávajícímu rozvodu tepla. Stěžovatelka nebyla zkrácena na svých hmotných, ani na svých procesních právech, a proto žalovaný navrhuje zdejšímu soudu podanou kasační stížnost zamítnout.

Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná a stěžovatelka je řádně zastoupena. Kasační soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci zde uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou ústavnosti namítané právní úpravy, zejména tedy ustanoveními § 89 a § 114 stavebního zákona, upravujícími dispoziční a koncentrační zásadu uplatňovanou při podávání stanovisek, námitek a připomínek v rámci řízení podle stavebního zákona. V případě, kdy by shledal aplikovanou právní úpravu jako protiústavní a předložil Ústavním soudu návrh podle čl. 95 Ústavy, byl by v souladu s ustanovením § 48 odst. 1 písm. a) povinen řízení přerušit

Protiústavnost uvedených ustanovení stavebního zákona spatřuje stěžovatelka v omezení účastníka stavebního řízení v uplatňování námitek. Dle jejího názoru napadenou úpravou fakticky dochází k zúžení možnosti uplatňování námitek účastníkem stavebního řízení na velmi úzký okruh otázek. Argumentuje zejména čl. 36 odst. 2 Listiny a tvrdí, že každý má právo domáhat se soudního přezkumu rozhodnutí správního orgánu z hlediska zákonnosti. Z tohoto ustanovení listiny rovněž v obecné rovině dovozuje své právo uplatňovat námitky ve veřejném zájmu.

Dle názoru zdejšího soudu není aplikovaná právní úprava protiústavní. Zavedení zásady dispozice a koncentrace v řízení o námitkách v rámci územního či stavebního řízení dle stavebního zákona nezpůsobuje nemožnost účastníku řízení domáhat se případné ochrany svého veřejného subjektivního práva před správním soudem, stanoví pouze konkrétní pravidla týkající časového a věcného rozsahu při uplatňování námitek. Jedná se o projev racionalizace průběhu řízení, přičemž zákonodárce konkrétně vymezil věcný rozsah námitek účastníků tak, aby odpovídal jejich postavení a jejich v daném řízení možným dotčeným právům. „*Uvedená právní úprava má za cíl vyloučit, aby si účastníci osobovali práva jiných nebo se vyjadřovali k projednávanému záměru z hledisek, která se věcně nedotýkají jejich práv*“ (viz. J. Doležal, J. Mareček, V. Sedláčková, T. Sklenář, M. Tunka, Z. Vobrátilová, Nový stavební zákon v teorii a praxi, Linde Praha, a. s., 2006, str. 176).

Ostatně dle ustanovení § 89 odst. 1 musí být účastníci řízení na to, že jejich námitky musí být uplatněny nejpozději při veřejném ústním projednání, upozorněni. Z předloženého správního spisu zdejší soud ověřil, že zástupce stěžovatelky uplatnil při veřejném ústním jednání námitky, které stavební úřad ve svém rozhodnutí vypořádal a nelze tak ani tvrdit, že by se uplatnění koncentrační zásady v řízení mohlo stěžovatelky jakýmkoliv způsobem negativně dotknout. Stěžovatelka ani v kasační stížnosti nepředestřela žádná konkrétné tvrzení týkající se poškození jejích práv.

Nelze přisvědčit závěru stěžovatelky, dle něhož je ústavně konformní pouze takové oprávnění, dle kterého je účastník oprávněn vznášet jakékoliv námitky, tj. i ty, které přesahují stavebním zákonem vymezený rámec a správní orgán či správní soud je vždy povinen posoudit jejich důvodnost. Smyslem soudního přezkumu správních rozhodnutí je poskytnutí ochrany veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným zákonem (k tomu srovnej § 2 s. ř. s.). V této souvislosti lze odkázat na bohatou judikaturu správních soudů, např. na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005 – 86, publikované pod č. 1764/2009 Sb. NSS, dostupné rovněž na www.nssoud.cz, dle něhož „*soudní řád správní je svojí povahou „obrannou“ normou. Není normou „kontrolní“, která by umožňovala komukoliv iniciovat, prostřednictvím podání žaloby ve správním soudnictví, kontrolu jakéhokoliv úkonu veřejné správy. Má pouze zajistit poskytování právní ochrany v případech, kdy veřejná správa vstupuje do právní sféry fyzických nebo právnických osob. Hraničním kritériem pro žalobní legitimaci je právě tvrzený zásah do veřejných subjektivních práv. Nikoliv veškerá činnost (případně veškeré pochybení) veřejné správy je podrobena soudní kontrole ze strany fyzických a právnických osob, ale pouze ta, kdy činnost správy přesáhne do jejich veřejných subjektivních práv... Výkladem tohoto kritéria by však nemělo docházet k zužování ústavně zaručeného práva na soudní ochranu.*“

Listina základních práv a svobod v čl. 36 odst. 2 stanoví, že obrátit se na soud, aby přezkoumal zákonnost rozhodnutí orgánu veřejné správy je oprávněn

pouze ten kdo tvrdí, že byl na svých právech takovým rozhodnutím zkrácen. V žádném případě tak není oprávněn vyvolat soudní přezkum správního rozhodnutí kdokoliv, ale pouze ten, kdo byl napadeným rozhodnutím na svých konkrétních právech zkrácen. Toto oprávnění není rovněž možné uměle rozšiřovat obecně na jakoukoliv ochranu zákonnosti rozhodnutí s odůvodněním, že se tak účastník brání proti potenciálnímu porušení svých práv v budoucnu.

Cílem soudního přezkumu správních rozhodnutí je především efektivní ochrana konkrétních práv osob a jejím prostřednictvím pak i kontrola zákonnosti těchto rozhodnutí. Odrazem shora uvedeného je ostatně i dikce ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s., dle něhož náleží aktivní legitimace k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu pouze tomu, *„kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti“*.

Žalobní legitimace v řízení o přezkumu správního rozhodnutí podle ustanovení § 65 s. ř. s. se tak obecně vždy odvíjí od konkrétního poškození subjektivního veřejného práva žalobce. Opačný postup by totiž vedl k tomu, že by každý mohl vystupovat jako univerzální dohlížitel na zákonnost postupu a rozhodnutí správních orgánů a z titulu tvrzeného poškození veřejného zájmu by tak mohl kdokoliv vyvolat soudní přezkum jakéhokoliv rozhodnutí, aniž by takovým rozhodnutím bylo dotčeno jeho konkrétní veřejné subjektivní právo.

Ochrana *„veřejného zájmu“* tak, jak se jí domáhá stěžovatelka v kasační stížnosti, není věcí soukromé osoby – vlastníka či provozovatele soustavy CZT, ale záležitostí příslušných orgánů státní správy, které do řízení formou závazných stanovisek tuto ochranu zájmů veřejnosti promítají. Výjimkou z výše uvedeného je oprávnění nejvyššího státního zástupce podat žalobu ve veřejném zájmu dle ustanovení § 66 s. ř. s. za podmínky, že k jejímu podání shledá závažný veřejný zájem. Další výjimkou, na kterou správně odkázal krajský soud, je pak z titulu ochrany veřejného zájmu účastenství konkrétního subjektu založené zákonem, ovšem pouze za účelem hájení těchto zájmů v řízení před správními orgány a následně i soudy.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem krajského soudu, dle kterého se rozsah skutečností, které byla stěžovatelka jak v řízení před správními orgány, tak i v řízení před krajským soudem, oprávněna namítat, primárně odvíjí od důvodu jejího účastenství v řízení před správním orgánem (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2007, č. j. 2 As 10/2007 – 83, dostupné na www.nssoud.cz).

Účastenství stěžovatelky bylo založeno z titulu jejího vlastnického práva k již existujícímu podzemnímu zařízení, které může být dotčeno ochranným pásmem nového plynovodního zařízení. Její účastenství je tak odvozováno

z ustanovení § 85 odst. 2 písm. b) a ustanovení § 109 odst. 1 písm. e) stavebního zákona. Od toho se odvíjí i rozsah veřejných subjektivních práv, která mohla být vydáním napadeného rozhodnutí dotčena. Účastenství stěžovatelky v tomto řízení, a ostatně ani v řízení o změně způsobu vytápění, jak je podrobně rozebráno níže, nelze dovodit z titulu držitele licence k provozování soustavy CZT. Nejvyšší správní soud, stejně jako krajský soud, konstatuje, že takový výklad nemá oporu v příslušných právních předpisech, a to ani při užití teleologického či jiného výkladu energetického zákona.

Námitky stěžovatelky týkající se nutnosti hodnotit stavbu z hlediska budoucího vývoje potřeby plynu, založené na tvrzení, že z logiky věci bude při kapacitě plánované stavby, která je větší než pro bižuterní výrobu, v budoucnu docházet ke změnám způsobu vytápění v dané lokalitě, což ji poškozuje jako vlastníka CZT, nemohou být v projednávané věci relevantní, stejně jako námitky týkající se posouzení stavby s ohledem na ochranu ovzduší a případně i důvodnost plánované kapacity plynové přípojky. Namítaná změna způsobu vytápění v dané lokalitě, kterou stěžovatelka dovozuje z navržené kapacity plynové přípojky, zůstala pouze v rovině tvrzení, které stěžovatelka nepodpořila žádnými důkazy či podrobnější argumentací. Pro posouzení věci je však stěžejní, že se tato tvrzená změna netýká žádným způsobem věcného práva, které stěžovatelce účastenství v územním a stavebním řízení založilo. Hodnocení budoucího vývoje, kdy by případně mělo v dané lokalitě dojít ke změně způsobu vytápění, nemá žádnou spojitost s tím, že povolovanou stavbou plynovodu dojde ke zkřížení zařízení pro rozvod tepla, jehož je stěžovatelka vlastníkem a tím s možným dotčením jejího vlastnického práva.

Předmětem posuzovaného spojeného územního a stavebního řízení bylo výhradně povolení stavby STL plynovodu a přípojky pro skladovací halu ALKORA, s. r. o., v Jablonci nad Nisou a nikoliv změna způsobu vytápění v dané lokalitě. Nejvyšší správní soud z předloženého správního spisu ověřil, že ke shora uvedené stavbě vydala své souhlasné závazné stanovisko jak Státní energetická inspekce, tak i Městský úřad Jablonec nad Nisou, oddělení životního prostředí.

Povolení stavby předmětného STL plynovodu a přípojky v tuto chvíli neznamená ovlivnění zájmů stěžovatelky vycházejících z její pozice dodavatele tepelné energie v dané lokalitě. V projednávaném řízení mohla být dotčena pouze vlastnická práva stěžovatelky k jiné stavbě v jejím vlastnictví. Z tohoto titulu je stěžovatelka účastníkem územního a stavebního řízení vedeného o předmětné stavbě a tato její práva byla v napadených správních rozhodnutích zohledněna.

Na tomto závěru nic nemůže změnit ani skutečnost, že stavebník v průvodní zprávě uvedl, že cílem stavby je *„získat alternativní zdroj energie pro vytápění provozů“* či že *„Výstavbou plynárenského zařízení bude území posíleno o další energetický vstup, který využije investor k optimalizaci nákladů při vytápění objektů“*.

Iniciace územního a stavebního řízení na předmětnou stavbu STL plynovodu a přípojky je projevem vlastnického práva stavebníka nakládat se svým majetkem podle svého uvážení, a to i s případným rizikem, že k jeho zamýšleným podnikatelským záměrům v budoucnu nedojde. Námitka směřující do nedostatečně zjištěného skutkového stavu je proto nedůvodná. Stavební orgány neměly žádné oprávnění zúžit kapacitu umísťované a povolované stavby z důvodu námitky stěžovatelky související s možnou změnou vytápění v dané lokalitě.

Posouzení z hlediska ochrany ovzduší, které má patrně stěžovatelka na mysli v souvislosti s případnou budoucí změnou způsobu vytápění v dané lokalitě, není součástí ani územního ani stavebního řízení ve věci vybudování stavby STL plynovodu a přípojky. Případné odpojení stavby od soustavy CZT a přechod na jinou formu vytápění je předmětem jiného stavebního řízení, a to řízení podle ustanovení § 77 odst. 5 energetického zákona.

Nad rámec rozhodovacích důvodů Nejvyšší správní soud poznamenává, že energetický zákon v ustanovení § 77 odst. 5 stanoví, že změna způsobu vytápění může být provedena pouze na základě stavebního řízení se souhlasem (souhlasným závazným stanoviskem) orgánu ochrany životního prostředí (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 1 As 16/2006 – 54, publikovaný pod č. 1201/2007 Sb. NSS, dostupný též na www.nssoud.cz) a v souladu s územní energetickou koncepcí. Vzhledem k tomu, že vytápění konkrétní stavby je její nedílnou součástí a spolu s další technickým vybavením zabezpečuje způsob využití stavby, pro který byla navržena a provedena, a ke kterému bylo následně povoleno její užívání, je změnu způsobu vytápění stavby spočívající v odpojení stavby od CZT a provedení nového zdroje tepla (např. kotelny) nutno posuzovat jako změnu stavby a ve smyslu příslušných ustanovení stavebního zákona ji tak projednat (k tomu srov. Stanovisko odboru stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 4. 3. 2009, č. j. 36919/09-82, dostupné např. ve Stavebně správní praxe – příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj, ročník XII, číslo 4/2009).

Vlastník stávající soustavy CZT je účastníkem takového řízení z titulu vlastnického práva k této soustavě (§ 109 odst. 1 písm. b) stavebního zákona), neboť odpojením dochází k zásahu do jeho stavby. Náklady spojené s odpojením od rozvodného teleného zařízení uhradí pak ten, kdo tuto změnu iniciuje. „*Změnu ekonomické situace dodavatele snížením odbytu tepelné energie a náklady s tím související nelze přitom do těchto nákladů zahrnout, neboť žádný právní předpis nemůže ani nepřímo žádného odběratele nutit k trvalému odběru zboží od jednoho dodavatele, ani se podílet na nákladech spojených s eventuálním nevyužitím jeho dodavatelských kapacit a popírat tak principy podnikání v tržním prostředí. Je však třeba dodržet smluví podmínky vyplývající z uzavřené smlouvy o dodávce tepelné energie*“ (JUDr. Ivanka Boušová, Ing. Josef Fiřt, Ing. Ladislav Havel, Ing. Petr Holoubek, Ing. Tomáš Klíma, Ing. Jaroslav Neužil, Ing. František Plecháč, Ing. Jan Pokorný, Ing. Roman Portužák, Ing. Pavel Prouza, Ing. Jan Zaplatílek: Energetická legislativa v

kostce 3. Done, s.r.o., Praha, 2009, str. 153). Osoba vlastníka či provozovatele je soukromou osobou, která se rozhodla podnikat v této ekonomické oblasti a splnila podmínky dané právní úpravou. Ochrana podnikatelského rizika, které stěžovatelce z této její činnosti plyne, tj. snížení zisku v případě odpojení odběratelů od jejích dodávek, nepřísluší orgánům státní moci. Prostředkem k tomu, aby stěžovatelka zabránila odpojení stávajících odběratelů od své soustavy CZT, není žaloba podaná proti rozhodnutí orgánu veřejné správy, ale tržní chování stěžovatelky, která zvoleným způsobem, např. nižší cenou, může motivovat své stávající odběratele k dalšímu využívání jejích služeb.

Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že námitky uplatněné stěžovatelkou v kasační stížnosti, které se vyznačují značnou obecností, a není jimi namítáno konkrétní porušení vlastnického práva stěžovatelky, na jehož základě jí bylo účastenství v územním a stavebním řízení přiznáno, nejsou důvodné. V projednávané věci zároveň nebylo shledáno žádné pochybení krajského soudu, který se pečlivě a zcela v souladu s dosavadní judikaturou vypořádal s uplatněnými žalobními námitkami.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítnul. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 1 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. Z uvedených důvodů bylo rozhodnuto, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. července 2011

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu